– впровадження в діяльність суб'єктів боротьби з організованою злочинністю стандартизованої аналітичної методології оцінки загроз організованої злочинності та тяжких злочинів (SOCTA Україна) для оцінки реальної ситуації у цій сфері та визначення прогалин в отриманні й роботі з відповідною оперативною інформацією;

– формування національної системи захисту критичної інформаційної інфраструктури від кібератак;

– визначення уповноваженого органу із підготовки щорічного звіту щодо реалізації державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю та спеціальних звітів про стан організованої злочинності в Україні, основні напрями і результати боротьби з нею, а також ресурсні потреби;

– узгодження форм статистичної звітності правоохоронних органів з обліку кримінальних правопорушень, що стосуються організованої злочинної діяльності, із формами статистичної звітності судової влади щодо результатів розгляду судами кримінальних проваджень за такими правопорушеннями;

– залучення приватного сектору економіки до участі в реалізації програмних заходів боротьби з організованою злочинністю, стимулювання впровадження у практику господарювання правових методів вирішення конфліктних ситуацій та антикримінальної етики підприємництва;

– впровадження механізму заохочення громадян, які сприяють боротьбі з організованою злочинністю;

– формування механізму взаємодії із антикорупційними органами щодо виявлення зв'язків осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, з організованими злочинними групами;

– формування системи соціальної реінтеграції осіб з високим ризиком залучення до організованих злочинних груп (внутрішньо переміщені особи, ветерани збройних конфліктів, колишні співробітники правоохоронних органів тощо);

– розвиток системи роботи з потерпілими та жертвами злочинів, що були вчинені організованими злочинними групами та організаціями;

– формування системи захисту учасників кримінального провадження з ознаками організованої злочинної діяльності з врахуванням міжнародного досвіду.

Врахування на законодавчому рівні вказаних заходів дозволить суттєво знизити рівень злочинності, що несе суспільну небезпеку, стабілізувати стан безпеки в державі та збільшити рівень довіри населення до правоохоронних органів. Як наслідок це сприятиме мінімізації впливу організованої злочинності та бюджетні процеси в державі та її окремих регіонах, усунути перешкоди для розвитку бізнесу та підвищити імідж України на світовій арені.

Одержано 25.03.2019

УДК 340.136

Юлія Олегівна БЕЗУСА,
кандидат юридичних наук, старший викладач
кафедри теорії та історії держави і права факультету № 1
Харківського національного університету внутрішніх справ;
ORCID ID: https://orcid.org/0000-0003-0494-6525

ДО ПИТАННЯ ЩОДО МЕТИ СИСТЕМАТИЗАЦІЇ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ

Н. М. Оніщенко стверджує, що систематизація має на меті стабілізацію правопорядку, приведення нормативно-правового регулювання в інструмент, що забезпечує нормальне функціонування суспільного життя, найбільш ефективне управління державними справами в інтересах особи. Завдяки систематизації долаються суперечності між правовими нормами, відміняються чи змінюються застарілі норми і створюються нові, що відповідають потребам суспільного розвитку. Норми групуються за певними системними ознаками, зводяться в кодекси, зібрання законодавства й інші систематизовані акти [1, с. 6].

Здійснювати систематизацію нормативно-правових актів, на думку Р. А. Калюжного, О. О. Баєва, необхідно для: усунення суперечностей між нормативними актами; підвищення якості

© Безуса Ю. О., 2019

та ефективності законодавства; забезпечення доступності його використання громадянами, державними органами, громадськими організаціями, комерційними корпораціями [2, с. 7].

Н .М. Кошіль сформулювала наступну мету систематизації законодавства України – впорядкування, приведення в систему нормативно-правових актів та міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, які регламентують суспільні відносини щодо правового становища особистості, юридичної організації держави та складаються в процесі здійснення публічної (державної і публічно-самоврядної) влади та її взаємодії з громадянським суспільством і населенням країни [3, с. 5].

Основними результатами процесу систематизації А. О. Таранюк визначає:

1) правове регулювання широкого спектру нормативно-правових актів, врахування їх специфіки та особливостей упорядкування;

2) виключення або, принаймні, обмеження дублювання норм різними галузями законодавства;

3) усунення прогалин;

4) подолання колізій у законодавстві;

5) створення умов відповідної юридичної кваліфікації [4, с. 16].

Ю. В. Пасмор стосовно систематизації законодавства в Україні зауважує – це стратегічний напрям консолідованої діяльності інформаційних установ, структур, спеціальних аналітичних служб, державних організацій, яка в глобальному вимірі має спрямовуватися на структурно-семантичні модерни та виконання таких завдань:

а) подолання суперечностей між правовими нормами, що передусім пов'язані із процесами заміни застарілих норм новими, які відповідають потребам сьогодення. Отже, існує необхідність в активізації законотворчої діяльності;

б) групування правових норм за окремими семантичними ознаками, зведення їх у кодекси, зібрання законодавства та інші систематизовані акти;

в) модифікація нормативно-правового регулювання як інструменту забезпечення функціонування життєдіяльності суспільства;

г) ефективне управління в інтересах особи, суспільства через практичне запровадження законодавства у всі сфери [5].

Г. М. Сарибаєва у своєму дослідженні пише наступне: «систематизація нормативно-правових актів – офіційна діяльність, спрямована на впорядкування та вдосконалення законодавчих і підзаконних актів, приведення їх до єдиної внутрішньої погодженої системи». До цього визначення варто сформулювати кілька зауважень.

По-перше, варто зазначити, що з метою скорочення визначення, надання йому лаконічності можна вести мову про «вдосконалення нормативних актів». Це також позитивно вплине на сприйняття визначення.

По-друге, уважає систематизацію офіційною діяльністю. Із цим важко погодитись, якщо брати до уваги такі види систематизації, як облік та інкорпорація, що можуть бути як офіційними, так і неофіційними. Більше того – практика вказує на те, що неофіційний облік і неофіційна інкорпорація нормативних актів більш поширені, ніж офіційні облік та інкорпорація відповідно. Отже, згадку про офіційний характер систематизаційної діяльності доцільно виключити з визначення як систематизації законодавства в цілому, так і адміністративного законодавства зокрема.

По-третє, систематизація нормативних актів передбачає «приведення їх до єдиної внутрішньої погодженої системи». Однак значення слова «система» передбачає як внутрішню єдність, так і наявність зв'язків між її елементами, тобто їх внутрішню погодженість. У зв'язку з цим можна спростити запропоноване визначення поняття «систематизація нормативно-правових актів» за рахунок того, що вести мову про «приведення їх до єдиної системи» [6, с. 136-137].

Таким чином, систематизація являє собою складне та багатоаспектне явище, котре в різній юридичній площині може вважатися як елементом владної компетенції, так і стадією нормотворчого процесу, складовою юридичної техніки.

Список бібліографічних посилань

1. Оніщенко Н. М. Правовий конструктив: проблеми систематизації. *Часопис Київського університету права.* 2011. № 1. С. 5–8.

2. Калюжний Р. А., Баєв О. О. Систематизація нормативно-правового забезпечення України в інформаційній сфері. *Правова інформатика.* 2009. № 3 (23). С. 5–10.

3. Кошіль Н. М. Систематизація конституційного законодавства України : автореф. дис. … канд. юрид наук : 12.00.02. Одеса. 2017. 22 с.

4. Таранюк А. О. Проблемні аспекти уніфікації законодавства України на шляху до єдиного правового простору. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2016. Вип. 40, т. 1. С. 15–19.

5. Пасмор Ю. В. Окремі питання структурно-семантичної консолідації законодавства: соціально-правовий аспект. *Теорія і практика правознавства*. 2014. Вип. 1. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/tipp_2014_1_5.pdf (дата звернення: 07.03.2019).

6. Сарибаєва Г. М. Систематизація адміністративного законодавства України: проблеми визначення. *Прикарпатський юридичний вісник.* 2016. Вип. 6 (15). С. 135–138.

Одержано 11.03.2019

УДК 364.632-053.2/5

Тетяна Олександрівна БОРЕЦЬ,
кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник
наукової лабораторії з проблем кримінальної поліції
навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ (м. Київ);
ORCID ID: https://orcid.org/0000-0002-8909-7130

ЩОДО ПИТАННЯ ПРОБЛЕМИ НАСИЛЬСТВА НАД ДІТЬМИ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Домашнє насильство – це загальна проблема, а також одна з найбільш розповсюджених у світі форм порушення прав людини. Ще більш серйозні виклики для сучасного цивілізованого суспільства несе домашнє насильство над дитиною.

Україна ратифікувала Конвенцію ООН про права дитини у 1991 році та внесла відповідні зміни до національного законодавства згідно з тими міжнародними стандартами, які зазначені у цьому документі. Право дітей в Україні на захист від усіх форм насильства гарантується статтями 28 і 52 Конституції України, відповідно до яких ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню або покаранню.

Значним кроком України уперед, який визначив проблему забезпечення прав дітей, відповідних умов та механізмів для їхнього гармонійного розвитку загальнонаціональним пріоритетом, став Закон України «Про охорону дитинства», який узаконив засади державної політики у сфері дитинства. Так, у статті 10 встановлено, що кожній дитині гарантується право на свободу, особисту недоторканість та захист гідності[1].

Більшість людей і не підозрює, що насильство має безліч облич. Воно не тільки носить фізичний характер, але й може бути моральним, психологічним, економічним та сексуальним.

Відповідно до пункту 3 статті 1 Закону України від 7грудня 2017 року «Про запобігання та протидію домашньому насильству», домашнє насильство – діяння (дії або бездіяльність) фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає (проживала) особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, що й постраждала особа, а також погрози вчинення таких діянь [2].

Насильство над дітьми – проблема, яка завжди існувала і, скоріш за все, ще дуже довго буде існувати у сучасному суспільстві. Особливо небезпечними формами проявів насильства є торгівля дітьми, залучення до жебрацтва, проституція, сексуальна і економічна експлуатація, позбавлення житла, коштів для існування, зневага потребами й інтересами.

Слід зазначити, що поширення насильства нажаль є характерним для сучасного суспільства. Цьому сприяють війни, розповсюдження зброї, наркотиків, зростання кількості таких злочинів, як убивства, зґвалтування, збройні напади тощо. Ці негативні чинники відображаються й на родинних відносинах. І самі близькі стають для дитини швидше джерелом погрози, ніж надійності й безпеки. Діти є самою незахищеною і уразливою частиною суспільства, повністю залежною від дорослих. Саме по їх провині діти стають жертвами домашнього насильства, опиняються в зонах стихійних і природних катастроф, військових дій тощо.

© Борець Т. О., 2019